

שמות

גליון מס' 440
כ"א טבת תשפ"ג

כמה טוב ה'!

הרב אפרים שרבני שליט"א

הענין טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

כרגיל. יש כאן מישהו שמרחם, שדואג.

השאלה מתי באמת נעריך כמה אנחנו באמת חיים טוב.

המגיד מדובנא סיפר משל כל כך אמיתי וגאוני על צייר בעל כישרון מיוחד שצייר סוס ונתן למלך. המלך התפעל מאוד מהציור והניח את הציור בכיכר העיר. אולם התפלא מאוד המלך כי האנשים עוברים ושבים ואף אחד אינו עוצר ואפילו לרגע להתפעל מהציור שנראה כל כך אמיתי. קרא המלך לצייר ושאל "מדוע אף אחד לא שם לב ליצירה שלך? משהו כאן לא מובן לי?".

אמר לו הצייר "פשוט מאוד. האנשים חושבים שזה סוס אמיתי, לכן הם לא מתפעלים, זה נראה להם משהו רגיל". "אז איך נגרום להם להתפעל?" שאל המלך. השיב לו הצייר בחכמה "תחתוך את הסוס לשתיים, ואז תראה כיצד כולם מתפעלים".

אומר המגיד, כשהכל רגיל בחיים, גם אם הכל נפלא, אף אחד לא שם לב ולא מתפעל. רק כשמשהו נקרע, פתאום מבינים איזה חיים יפים היו לפני כן. כמה חיים טובים היו לי בלי הכאבים בברך, איזה יום יפה היה אתמול בלי כאבי השיניים.

רבונו של עולם כמה אנחנו חייבים לך. תסלח לנו שאנו לא יודעים להגיד מספיק תודה.

קראתי על הרב שטיינמן זצ"ל, שניגש אצלו מישהו ואמר לו שיש לו חבר שאומר ששום דבר לא הולך לו בחיים, ולמה לא הולך לו? אמר לו הרב "תשאל אותו אם הוא נושם בכוחות עצמו, אם הוא יגיד לך שכן, תגיד לו שמאוד הולך לו בחיים, כי יש אנשים שכבר אינם יכולים לנשום בכוחות עצמם".

זו הסתכלות כל כך אמיתית על החיים. תזכור איש יקר, אם תחשוב תמיד מה אין לך, תמיד יהיה חסר לך, ואם תחשוב מה יש לך, תמיד יהיה לך.

קראתי על מישהו מבוגר בן 78 שנסע לטיול בארה"ב, הוא התעלף שם ופינו אותו לבית חולים. במיון נתנו לו חמצן ועוד בדיקות ושחררו אותו ביום למחרת. לאותו האיש לא היה ביטוח, והוא קיבל חשבון על סך 5000 דולר. הוא לא מצא את עצמו, כעס, רטן, וכל מה שאפשר, לשלם על חמצן כל כך הרבה כסף מי שמע דבר כזה?!

עמד שם מישהו מן הצד ושאל אותו "בן כמה אתה אדוני?". "בן 78" הוא השיב. אמר לו בחיך

המשך שיחת הרב בעמ' 3

ישנה שורה אחת כל כך יפה שכתב בעל הארחות צדיקים (שער הזכירה) "ויזכור היהודי חסדי ה' יתברך שהוא שלם באיבריו, ואם היה חולה באבר אחד ובא רופא וריפא אותו כמה היה נכנע ומחזיק טובה לרופא ההוא, קל וחומר שיעשה כן לפני השם יתברך שעשהו שלם" - אילו מילים!

אדם שברוך ה' הוא בריא אינו יכול לשבת רגל על רגל ולחשוב שזה משהו רגיל, כותב בעל הארחות צדיקים, אסור לך לעולם לשכוח שיש כאן מישהו שכרגע דואג לך. אם הרופא החזיר לך את המעיים למקום, או פתח לך סתימה בעורק, כמה אתה אסיר תודה לרופא הזה, ובכל פעם שיזכירו את השם שלו אתה מיד מתערב בשיחה ומצהיר שאין כמו הרופא הזה, ה' יתברך עושה לך את זה כל יום מהלידה, באמת אנחנו אסירי תודה? עצרנו ואמרת לו תודה? על אמא ואבא שהם בבית בריאים? שאתה נכנס לנוחיות ולא סובל?

מי שאין לו את ההרגשות האלו זה מסיבה אחת, הוא לא מבין כמה דואגים לו.

אתה יודעים מי מבין? רק מי שכואב לו, כשבוקר אחד, אחד מהאברים התחיל לעשות לו צרות. פריצת דיסק קטנה בגב, פתאום מבינים כמה לשבת זקוף זו מתנה. כאבי בטן לא פשוטים פתאום מבינים כמה לחיות 'רגיל' ללא כאבי בטן זו מתנה שאין לה שיעור.

לפני תקופה נסענו יחד עם כל אנשי הקהילה לשבת במירון, באמת שבת לא רגילה. היה בחור אחד שמאוד היה חשוב לי שהוא יגיע, התקשרתי אליו ואמרתי לו כמה אשמח שהוא ישהה במחיצתנו. הוא השיב לי, שהוא לא יכול כי כבר חצי שנה הוא סובל מכאבי בטן. שאלתי אותו בכל זאת? ואז הוא הסביר לי, שאם נסיעה לצפון לוקחת לערך שעתיים הוא יצטרך לפחות לעצור ארבע פעמים להתפנות ואולי אף יותר, והוא מתבייש מאוד. "אין לי חצי שעה רצופה שאני לא צריך להתפנות". הצטערתי, אך היום אני בטוח כמה האיש הזה מבין ומעריך את ברכת "אשר יצר".

אשר יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים... גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יסתם אחד מהם... אי אפשר להתקיים - אם משהו אחד יזוז שם מהאברים, אי אפשר להתקיים - אנשים לא יהיה להם טעם לחיות.

אתם יושבים ברוך השם ולא כואבת לכם הבטן, בגלל דבר אחד שיש מישהו שנותן לאברים להראות להמשיך לעבוד

הבנייה חופשית

ביום שני כ"ג בטבת (16/1 למנינים)

בשעה **20:30** בבית הכנסת אלי כהן הרצליה רח' אבן גבירול 46

הרב אפרים שרבני שליט"א
להרצליה

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות	16:41
לנוהגים 40 דק'	16:21
ציאת השבת	17:33
ציאת השבת (ר"ת)	18:06

מה שיש לי בלב... וכך כל אחד, במילים שפורצות לו מהלב, יעשה כן. אני זוכר פעם דיברתי עם אדם, שהיה רחוק מאד מהדבר הזה, וגם ידעתי שהבעת רגשות זה ממנו והלאה ושכנעתי אותו זמן רב לכתוב מכתב, בסוף הוא הסכים. קנה מתנה, כתב כנוסח הנ"ל והוסיף מעצמו עוד כמה דברים. לאחר מכן הוא סיפר לי על הדמעות שאשתו הזילה בעת שקראה את הדברים, והוא סיפר לי יותר מכך, על השמחה והסיפוק שנגרמו לו על שזכה לשמוח את אשתו.

חתיכת נייר ששווה יותר מטבעת יהלום!

מקום נוסף בו ניתן להשתמש בכלי הכתיבה הוא, בעת נתינת מתנה. כמה פעמים שמענו את המילים 'לא שמחתי מהשרשרת זהב שהוא קנה כמו מהמכתב'. אדם יכול לקנות לאשתו יהלומים, אבל אי אפשר להשוות מתנה שמגיעה עם מכתב בצידה, למתנה שמגיעה בצורה יבשה! וכנ"ל כמובן גם האשה לבעל. צריך לדעת שיש להשקיע במכתב לא פחות מהמתנה (ומכתב שהשקיעו בו - מרגישים). קניית לה מתנה לחג, ליום ההולדת, ליום נישואין, סתם ככה, תמיד תוסיף מכתב. המצב דחוק? לא יכולת לקנות לה מתנה כבכל שנה? תדע לך שהיא לא צריכה את המתנה, היא מבינה את המצב, היא רוצה את האכפתיות! ומכתב שעולה חצי שקל, יראה לה כמה לבעלה אכפת ממנה!

סיפר לי אברך שהיה מצבו דחוק, שפעם חבר הביא לו ספר משומש שאשתו כבר לא רצתה, לקח את הספר, כתב עליו הקדשה יפה מהלב, כמה היא חשובה לו, כמה הוא שמח בה וכו' הניח על השולחן ולידו הניח כמה שוקולדים שנשארו ממשלוח מנות של פורים והלך לישון. אשתו מעירה אותו ודמעות חמות בעיניה. האברך הצדיק הזה זכה להבין את דברי חז"ל: "האישה נקנית בפרוטה ובשווה פרוטה" (קידושין ב). היא תעדיף ספר משומש עם הלב של בעלה בתוכו, מאשר טבעת יהלום שנקנתה כדי לצאת ידי חובה! המתנה נשברה, התכשיט נאבד אבל את מה שכתבת היא תשמור, היא לא תאבד בחיים. הוא יישאר והוא יעניק לך שלום בית בכל פעם שהיא תסתכל בו!

לאחר וויכוח או מריבה

מקום נוסף בו הדברים באים לידי ביטוי הוא, לאחר מריבה. בעת שבני הזוג טעונים, הם מרגישים שלא הביעו את עמדתם כראוי, מאידך מרגישים שקשה להם לפנות לבן זוגם או/ו חוששים לתגובתו - גם כאן נכנס אותו קולמוס לתמונה ומשמש לכלי פיוס גדול מאד! ניתן לקחת דף ועט, לנסח את הדברים בנחת וביישוב הדעת, בצורה שהצד השני יהיה מוכן לקבל, בצורה מכבדת, לא תוקפת ולא מאשימה, וכלי זה יועיל בפרט לזוגות שיש להם בעיות תקשורת, שברגע שמתחילים לדבר, מיד טון הדיבור עולה ומתפתח וויכוח וכו'.

כמו כן מכתבים קצרים של 'סתם ככה' יכולים להוסיף הרבה טוב לבית. להשאיר מכתב על השולחן או על המקרר. מכתבים כעין אלה עוזרים את שטף החיים ומשאירים אחריהם הרגשה טובה על הלב, שיש מישהו שחושב עלי ואכפת לו ממני. **ובמאמר מוסגר**, מכתב גם משמש כלי לחינוך הילדים. כמה כוח ילד מקבל שמניחים לו בתיק מכתב מההורים: "אנחנו אוהבים אותך וגאים בך... שיהיה לך יום טוב..." ותן לחכם ויחכם עוד. [הערה: ואף אותם זוגות שקוראים את הדברים ביחד יכולים לקבל על עצמם קבלות בעניין זה, ולא יחששו שיראה כמאולץ או מזויף, שהדברים אינם אלא לתת תזכורת לפעולה טכנית על מה שהלב באמת מרגיש] ה' יזכנו, **שבת שלום ומבורך שמעון שורתי!**

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sh0556777377@gmail.com

קולמוס הלב

היום נרצה לגעת באחד הכלים המעניינים בביתנו, קוראים לכלי הזה 'מכתב'. נכון, זה נראה כלי פשוט, ואולי אפילו נחמד, אך המציאות מוכיחה כאלף עדים שמי שמשמש בו בצורה נבונה ונכונה, יודע וחווה כמה כוח יש בו, וכמה כוח יכול להוסיף לבית ולשותפנו לחיים. לצערנו, המציאות מראה שהשימוש בו לא מנוצל כלל או לא מנוצל מספיק, ושתי סיבות בדבר, יש שאינם מודעים לכוחו, שלא התרגלו בכך, או שזה נראה להם ילדותי או שאר מחשבות כיוצא באלה, ויש שיודעים בדיוק את התועלת המרובה שמביא לבית, אלא שהשגרה וההרגל שחקו אותם, 'פעם הייתי כותב הרבה... היום לא יודע מה קרה'. קודם שנראה את המקומות בהם הדברים באים לידי ביטוי נדגיש שני דברים: **א.** המילים שיאמרו כאן מתאימים לכל זוג ולא רק לנשואים בשנה ראשונה (להוציא מאותם שחושבים שאין הדברים נוגעים אליהם כי כבר נשואים הרבה שנים). **ב.** הכתיבה לא מתאימה רק לבעלי כישרון כתיבה. ראינו פעמים רבות אנשים עילגים ועם שגיאות כתיב שיכולים לרגש עד דמעות את בן או בת הזוג.

תרופת הפלא לביישנות!

כותב ר' בחיי, בעל ספר 'חובות הלבבות': "הלשון היא קולמוס הלב ושליו המחשבות"- זאת אומרת שללב יש כלי כתיבה, אותו ניתן להביע את כל אשר על לבנו לבן או בת הזוג, ליעיפיון של הלב קוראים לשון. דיברנו פעמים רבות בחשיבות הרבה שיש לעניין הבעת הרגשות בבית, על הצער ועגמת הנפש שיש למי שבן זוגו חלש בעניין זה, ומאידך, כמה חשוב לצד השני לשמוע מילים טובות. בן הזוג צריך לשמוע שאוהבים אותו, שמעריכים אותו, ששמים לב למאמצים שהיא עושה, שאכפת לו ממנה באמת והיא יקרה לו ובלעדיה הוא שום דבר וכו'. ישנם כאלה שקשה להם מאד לתת את הצורך הנפשי הבסיסי הזה לבן או בת זוגם, ישנם ביישנים, ישנם סגורים ומופנמים, ישנם שבעברם מעולם לא אמרו להם מילים טובות, מה שגורם להם קושי גדול בנישואין. איך שלא יהיה, הדבר משפיע וגורם לא מעט בעיות ותסכול בבית, והרבה פעמים כשיש בעיות ויורדים לשרש העניין מגלים שממש מתחיל הכל. לא מאמא שלו ולא בגלל שהוא עובד הרבה זמן, אלא רק בגלל שאינו יודע להביע את רגשותיו! ומה עכשיו? מה יעשו אותם אלה עד שיצליחו להתגבר על זה? (וכמובן חייבים להתגבר ולעבוד על זה בכל כוחם).

אכן, גם להם נתן הקב"ה פתרון פשוט מאד יחסית. ייקח דף ועט ופשוט יוציא את רגשותיו בכתיבה, זה הרבה יותר קל. וכמו שכבר כתב לנו בעל ה'פלא יועץ' (ערך תשובה לר' אליעזר פאפו זצ"ל) "**כי באמת הכתיבה היא סמא טבא (תרופה טובה) לכל הדבר הקשה לדבר מפני הבושה יכתוב ידו ולא יראו פניו עם שכנגדו**". בן הזוג יכול לפתוח במילים האלה: "את יודעת שאני לא טוב במילים, אבל זה לא בגלל שאני לא אוהב ומעריך, אלא פשוט קשה לי ולכן אני מבטא את רגשותיי במכתב... אני חייב להוציא ואני חייב שתדעי כל

בשבת פרשת שמות כ' טבת (13.1 למניינם)

הרב ידרוש במקומות הבאים:

שבת אחר הצהריים
בשעה 16:30
בבית הכנסת
בית יעקב
רח' הבושם 2

בליל שבת
בשעה 20:00
בבית הכנסת
חומאי
רח' אריה בן אליעזר 17

בערב שבת
לאחר קבלת שבת
בבית הכנסת
מקדש שלמה
רח' הגלענית 1 גילה א

לפרטים נוספים יעקב בן ישי: 050-411930

השיעורים לע"י: שושנה פלורנס שולמית בת רוה, משה בן שמחה. לרפואת: משה בן רחל

תושבי גילה מוזמנים:

בס"ד

עודת נשים פתוחה!

לשבת עם הרב
יוסף מזרחי
שלום א"א

מוזנה הרבים הגדול מאמריקה

באר החסידות

אצרות מעולם החסידות

וכל העם העומדים בשעת מעשה השתוממו מאד לראות את רוח הקודש של בעל ה"תפארת שלמה". כשראה הרב את תמהונם נענה ואמר להם: היודעים אתם מנין אני יודע את שם החולה ושם אמו? יש לנו חומש המתחיל ב"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", ושם נמצאים כל השמות של בני ישראל, ומצאתי שם גם את השמות של החולה ואמו. (סיפורי חסידים).

אתה תעשה את שלך...

"וַיִּשְׁלַח אֶת אֲמֹתָה וַתִּקְחָהּ". הקשה ר' ברוך ממעזיבוב, למה מספרת לנו התורה פרט זה ששלחה בת פרעה את אמתה (ידה), ועוד כיון שראתה שהתיבה רחוקה ממנה מאד, איך זה שהושיטה ידה לתפוס דבר שהוא מרוחק ממנה. ואמר, שהתורה רוצה ללמד אותנו הדרכה, שכאיש ישראל רוצה להתחזק בעבודת ה' או רוצה לעשות איזו מצוה, אף שנראה לו לכאורה שאי אפשר לו לעשותו בשום אופן כי הוא רחוק ממנו ואינו ביכולתו על פי הטבע להגיע לזה, על זה באה התורה ואומרת לנו, שאל יתייאש ועל כל פנים יתחיל מה שכן ביכולתו לעשות ואז הקב"ה יעזור לו לגמור, וזה מה שרצתה התורה ללמדנו מבת פרעה, שאף שראתה שהוא רחוק מאד, אף על פי כן שלחה את ידה.

וצא ולמד, למה זכתה בת פרעה בזה ששלחה ידה, זכתה להציל את משה רבינו אשר היה השליח לגאול את בני ישראל מגלות מצרים והוריד לנו את התורה, בזה יקח אדם מוסר לעצמו שאם הוא יתחיל לעשות את שלו ויושיט את ידו להאחז בהשם יתברך להתחזק בכל מה שצריך בעניני עבודת ה', אז השם יתברך יעזור לו שיוכל להגיע למדרגות גדולות אפילו מה שאי אפשר לו להגיע לו על פי הטבע, ויוכל לזכות על ידי זה להיות מהגורמים לביאת הגואל האחרון, משיח צדקנו, במהרה בימינו. (תפארת למשה).

"קִי שָׁם פֶּה לְאָדָם"

פעם אחת הביאו לרב הקדוש רבי משה צבי מסורן, ילד בן שבע שנים, שהיה חרש גמור, אינו מדבר ואינו שומע, והפצירו בו שיברך את הילד ויתרפא. העמיד הרב את הילד על ספסל, ואמר לו: אם תוכל לדבר ככל האדם, מה למשל תדבר כשתגדל ותהיה לאיש? לתמוהו האנשים שהיו נוכחים בשעת מעשה פתח הילד את פיו ואמר: אהיה מוסר, ואלשין על ישראל. אמר הרב להנוכחים: אתם רואים, אפוא, כי טובה לו השתיקה. והילד נשאר אֵלֶם כמקודם. (סיפורי חסידים).

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

לא לחינם נקראה פרשה זו "שמות", כי בה נקבע שמם של עם ישראל, ובה נחרץ גורלם, לא רק שלא אלה הנמצאים שם במצרים אלא גם של כל אותם העתידים לבוא. כל כלליה ופרטיה של גלות מצרים שימשו מעין גלופה לחיים הגלותיים של האומה, סימן למה שעתיד להתרחש במשך דורות רבים. פרעה מת, ופרעה קם, גלות הולכת וגלות באה, ו"הַקְּבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ" לעולם עומדת, והשנאה לעם ישראל הולכת וגוברת, כל שונא מתחכם מקודמו, עם עם ושיטתו, אומה אומה ופתרונה, הצד השווה שבכולם, התנכלות לעם היהודי ובקשה להמיתו, אלא שמיד מופיע מושיעם ומפר עצת אויביהם. (מבחר אמרים).

תמיד לאחוז בספר תהלים

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים" – סופי תיבות "תהלים". לרמז שבכל נודינו, צרותינו ומצוקותינו, כשאנו באים מצרימה – באים במיצר, טוב לומר פרקי תהלים, שרפואה בדוקה ומנוסה היא לכל צרה שלא תבוא. וכן אמר חז"ל במדרש, יעקב כל ספר תהלים היה אומר בבית לבן. (ר' דוד דב מייזליש מלאסק).

בריאת עם ישראל - להפיץ את אור האלוקים בעולם

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". ופירש רש"י, אף על פי שמנאם בחייהם בשמותם, חזר ומנאם במיתתם, להודיע חבתם שנמשלו לכוכבים.

ומסביר השפת אמת: בני ישראל חייבים לדעת, כי השם יתברך אוהב אותם, וכשם שברא את הכוכבים שיאירו בלילה, כך ברא אותם, את ישראל, שיפיצו את אור האלוקים ויחדירוהו למקומות החשוכים והמושפלים ביותר. (מבחר אמרים).

איני יודע שם החולה...

פעם אחת בא חסיד אחד להרב הקדוש רבי שלמה מרדומסק, בעל "תפארת שלמה", וסיפר לו, בהיותי בדרך לרדומסק פגשתי באיש אחד ממכירי וביקש ממני כי כאשר אהיה אצל כבוד הרבי אזכיר לפניו חולה אחד הזקוק לרחמים, ואמר לי את שם החולה ושם אמו, אבל מחמת טרדותי שכחתי את השמות, וכמה שיגעתי להזכר לא הועלתני מאומה, ואיני יודע לא שם החולה ולא שם אמו.

אמר לו הרב: ואם אינך יודע את השמות, איך אוכל להתפלל בעד החולה? שתק האיש. שתק גם הרב כמה רגעים, ואחרי כן אמר להאיש: אולי כך הוא שם החולה? נענה האיש בהתפעלות ואמר: כן, רבנו, כן! ואולי שם אמו של החולה כך הוא? כן – נזכר האיש והשיב מתוך התפעלות עצומה.

המשך שיחת הרב « "תעריך, כמעט שמונים שנה אתה מקבל אוויר בחינם ולא ביקשו ממך שקל".

אני לא יודע אם הוא צחק איתו או לא, אבל חשבתי לעצמי כמה שהוא צודק. אדם נושם בלי בלון, עכשיו אתה קורא את העלון ויכול לנשום נשימה עמוקה, יש הרבה אבל הרבה שלא מסוגלים לעשות את זה לבד. אבינו שבשמים, תודה על הנשימה, תודה על האשה, תודה על ההורים, תודה על הילדים, תודה על האוכל שאכלתי היום, **תודה שאין כאבים**.

הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו – זאת אומרת אתה תגיד תודה, אתה תעריך, ימשיך לעולם חסדו, ימשיכו לתת לך.

תכתוב לך פתק קטן, כל חסד שאתה מרגיש שה' יתברך עשה איתך תרשום. זה יעמוד לך. פתק קטן ששווה כמה אגורות, אין שום חברת ביטוח שתתמודד מול הפתק הזה. אבא תודה שהיה כסף לשבת, אבא תודה שהלכנו לרופא והתוצאות יצאו תקינות, אבא תודה רבה שהסתדר עם ההורים של אשתי. עם הפתק הזה אתה פתאום תבין כמה אבא שלך שבשמיים חושב עליך.

מי שמודה ממשך לחיות, מי שמודה ימשיך לחיות.

ויותר מכל השיחה הזאת, המתנה הכי גדולה שאפשר לקבל וקיבלנו היא שאנחנו חיים. מתנת החיים היא המתנה הגדולה ביותר מכל המתנות שבעולם. הרופא לא אמר לך תבוא לעשות סי טי, אתה חי, אתה נושם, אתה חוזר לבית, יש יותר מזה? חיים!!!!!!

כמה בשמיים אוהבים לשמוע תודה.

דיברתי עם מישהו שהמתין לתשובות קריטיות והתבשר שהכל תקין. הוא אמר שהוא עושה סעודת הודיה. מישהו עמד מהצד ושאל אותו: על מה? הרי התברר שלא היית חולה? על זה שאני חוזר לחיות רגיל כמוכם, בלי פחדים, בלי דאגות, בלי לפחד האם אני אחיה מחר. על זה אני הולך לעשות סעודה לא רגילה.

דוד המלך בתהילים פונה לה' יתברך במילים כאלו חכמות ויפות, שכמעט אי אפשר לסרב להן "מִה בָּצַע בְּדָמַי בְּרִדְתִּי אֶל שְׁחַת" –

מודים אנחנו לך אין עוד מילה אחרת. **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

ברכת ברקים ורעמים

שולחן ערוך סימן קעב

- הרואה ברקים ורעמים מה יברך? הרואה אור הברק מבלי לראות את הברק עצמו האם יברך? האם מותר לברך כמה פעמים ביום?
- תוך כמה זמן משמיעת הרעם או ראיית הברק יכול לברך? שמע בזמן השינה ברקים ורעמים בזמן השינה כיצד ינהג?
- שומע ברק ורעם ביחד האם יברך ברכה אחת או שתיים?

א. הרואה ברקים מברך עליהם בשם ומלכות: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם עושה מעשה בראשית", והשומע רעמים מברך: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שכוחו וגבורתו מלא עולם", וברכות אלו, גם הנשים מברכות בשם ומלכות. ומשנה ברכות נד. ושו"ע רכז סעי' א', ואע"פ שכתב שם: "על הכל מברך 'עושה מעשה בראשית' ואם ירצה יאמר 'ברוך וכו' שכחו וגבורתו מלא עולם". העיד הט"ז (סק"א) שהמנהג לברך על הברקים 'מעשה בראשית' ועל הרעמים 'שכוחו וגבורתו מלא עולם', וכן הוא בחזו"ע ברכות (עמי' תסה').

ב. ברכות אלו מברך פעם אחת ביום, ואף אם ראה ו/או שמע פעם נוספת ברקים ורעמים באותו יום אינו מברך שוב, אלא אם כן נתפזרו העננים לגמרי, וחזרו ובאו עננים אחרים. ואף אם ברך ביום, ובלילה שוב היה ברקים ורעמים אינו חוזר ומברך, שהלילה נמשך אחר היום שלפניו לענין זה. (והוא מדברי הירושלמי (ברכות פ"ט ה"ב). וכ"פ הרי"ף והרא"ש ועוד, וכן נפסק בשו"ע רכז' סעי' ב' וכתב במאמר מרדכי שאם התחלף יום ועדיין לא התפזרו העננים אעפ"כ מברך, וכ"פ בחזו"ע (שם תסד'). ומשי"כ אם ברך ביום, ובלילה שוב, שלא יברך, כ"פ המאמ"ר, וכ"פ הגרש"ז אויירבך וכ"פ בחזו"ע (שם תסה') דלא כס"י בית אליהו שדעתו לברך בלילה אף ששמע ביום משום דהוי יום חדש].

ג. אם היה זמן מעט בין הברק לרעם, מברך שתי ברכות: "עושה מעשה בראשית" על הברק מיד, ולאחר מכן מברך כשיבוא הרעם: "שכוחו וגבורתו מלא עולם", אך אם באו כאחד מברך עליהם ברכה אחת והיא: "עושה מעשה בראשית", ואם ברך: "שכוחו וגבורתו מלא עולם", יצא [כ"פ בחזו"ע (שם תסד') וכ"פ המ"א והמ"ב ועוד, והוסיף הרב, שאם ראה ברק ותוך כדי שמברך שמע רעם אין מברך עליו שהרי נפטר בברכה על הברק וכ"פ כמה אחר' ואע"פ שיש שחלקו אמרו סב"ל].

ד. הישן על מיטתו ושמע בלילה רעמים וברקים, ישפשף ידיו בשמיכה או בסדין ויברך, ובלבד שלא עבר שיעור 'תוך כדי דיבור' [ואע"פ שלא נטל ידיו, כתב בשו"ע ס"ס ד' שמותר לברך ברכות השחר לפני שנטל ידיו שחרית, ואף שאיננו סומכים ע"ז לכתח"י כיון שהזוהר הקדוש החמיר בזה מאד, מ"מ כשהמצווה עוברת (כגון ברקים, רעמים, קדיש, קדושה וכדומה), או במקום צורך, בוודאי שאפשר לברך וכן הוא בחזו"ע (שם תסג'), וכן העלה מורנו הראש"ל צ"צ בילקו"י (סי' די עמי' שנט'), ודלא ככה"ח שכתב שיהרהר הברכה בליבו, וכתב החזו"ע שאין נכון לעשות כן דהויא חומרא דאתי לידי קולא היא].

ה. כשרואה את הברק מברך מיד ואם שהה זמן של 'תוך כדי דיבור' (היינו, זמן שיכול לומר את המילים 'שלוש עליך רבי' והוא בערך 2 שניות) ולא ברך, אינו יכול לברך, ויחכה עד שיהיו ברקים

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sho556777377@gmail.com

"אין המצוה
נקראת אלא על
שם גומרה"
(סוטה יג)

גם את/ה יכול

הודמנות
אחרונה!

להיות חלק

מהאימפריה התורנית הזאת

לפרטים: ר' יעקב בן ישי 050-4119309

הפאר שלפניכם הוקם
על ידי הרבה מאד אנשים,
עם לב שאנפת לו מה' יתברך
יהי רצון שהזכות תגן עליהם
ועל כל בית ישראל
לעולמי עדי!

